

(ne: zaprosim, zamolim) to vemo. Na kratko: po spisu v 75.—76. listu, ne bi smeli stati taki glagoli nedoverš., ki nam pravijo kako djanje, ki se opravlja z besedami (z govorjenjem), nikoli v prvi osebi sed. č. Nikdar ne bi smel reči človek: „vabim“, ampak ali: „pridi, pridi k nam v gostje“ itd. ali pa, če je te besede izgovoril že poprej: „povabi“, ali „vabil sem te“. Tako ne bi smel, ako bi veljala nasprotna misel, na vpr.: „kaj to delaš?“ Slovenec tudi nikdar odgovoriti: „pijem“, zato ker ne more pijé nihče govoriti; ko tedaj bi smeli (po nasprotni misli) govoriti le: pil bom, ali pa pil sem (kar ne bi bilo napčno); „pijem“ za terpeče djanje pa ne bi smeli nikdar rabiti. — Toda stara stara raba nas drugači uči. „Raba od nekdej“ je pa v vseh jezikih postavodajavka, kateri se mora celó modroznanstvo pokoriti.

Ponavljam: verjemite mi, da nas ne moti družega kot zlasti predlogi nemški pred glagoli. To se vidi po tem, da so prestavljali poslednje leta marsikteri, če je bilo rečeno, ali če si je mislil: der Zeuge sagt, priča pravi; — če je bilo pa rečeno, ali če si je poslovnejevavec mislil: der J. sagt aus — priča izreče, dasiravno je v nemščini oboje eno: der Zeuge sagt, ali pa: der Zeuge sagt aus, dass... Nemci imajo posebno v uredskem jeziku veliko več zloženih glagolov, kot jih je sicer slišati, pa čedalje več jih jemljó. Včasih so pisali: „N. N. klagt“, zdaj pa pišejo: „N. N. beklagt (den) N. N. wegen schuldigen 80 fl.; v kazenskih rečeh pa: „N. N. klagt (den) N. N. wegen Verbrechen des Mordes an“. Terd Slovenec pa ne bo zato govoril: obtoži ali zatoži, ampak toži; kdor hoče pa po sili prestavljena imeti tudi „be“ — pa „an“ — tisti menda zdaj že vé, kaj mu je storiti.

Vse to nam priča menda dovolj, da smemo rabiti za določni nakl. pravega sed. č. le glagole nedoveršivne. (Dalje sledí.)

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Zagreba naznanja „Neven“ žalostno novico, da je 22. t. m. gosp. Dragotin Rakovec, vrednik „gospodarskih novín“, tajnik gospodarskega društva in čuvar narod. muzeja, še le 40 let star, po kratki bolezni umrl. Obče znano je, da je bil rajni eden izmed prvih in naj marljiviših delavcev na polji narodnega napredka na Horvatskem, kateremu je vse svoje življenje posvetil. Iz početka je delal za „narod. nov.“, potem je vredoval „Kolo“, „mesečni list gospodar. društva“ in poslednji čas „gospodar. novine“. Izdal je „pesmarico“ in mnogo družega je spisal. Sedanja obilnost narodnega muzeja spada naj več v njegove zasluge. Bil je od vsih svojih prijateljev ljubljén kot človek mirnega in blagega serca, ki je posebno neutrudljivo delal za poduk ljudstva. Njegovo ime bo živelo vse prihodnje čase v versti naj zaslužniših rodoljubov jugoslavenskih. Lahka mu zemlja!

Iz spodnega Štajarskega naznanja „Wochenbl. km. družbe“ iz mnogih krajev stan letošnje vinske letine. Čeravno se je v nekterih krajih tretjina lanskega pridelka pridelalo, je vendar, kakor dopisnik iz slovenskih goríc pravi, v vsem letošnje leto za vino dosihmal naj slabeje v tem stoletji bilo, zakaj leta 1814, ko je tudi silo slaba letina bila, niso opušali tergatve zato, da ne bi grojzda na tertah bilo, ampak le zato, ker ni dozorelo. V lutomerskih goríc in tudi drugod niso šteli letošnjega pridelka po štartinih, ampak po brentah, in iz Mureka naznanja dopisnik, da neki gospodar, ki je

sicer po 12 štartinov iz svojih nogradov prideloval, je celi letošnji pridelk nekemu svečarju za 3 funte lojenih sveč prodal. Ali ni to prečudno! Vendar tiste nove tertne bolezni na Štajarskem ni bilo, in le druge uime so naredile, da posebno palivec in pikec sta pokončala veliko sadú.

Novičar iz mnogih krajev.

Za kneza in velikega škofa na Goriškem so cesar izvolili 18. dan t. m. gosp. dr. Andreja Gollmayer-a, infuliranega opata Peturskega in c. k. svetovavca v ministerstvu za bogočastje in nauk na Dunaji. (Novi veliki škof in knez so rojeni v Radoljei na Krajskem leta 1797). — Po cesarskem ukazu bode prihodnjič c. k. vodstvo lotrijskih dohodkov na Dunaji od časa do časa napravljalo velike darne lotrije, katerih dohodki se bojo obračali za milodarne in občnokoristne naprave. Ob kratkem bo ena tacih lotrij. — Vožnina za žito, moko in sočivje po železnicah je do konca prihodnjega mesca sušca znižana na 3 vinarje od centa za miljo. — Iz Draždane na Saksonskem se piše: Že več časa nam železnice neprenehoma vozijo iz Ogerskega silo veliko volne in prešičev, za ktere nekdej še skor vedili nismo. — Ni res, da bi se bila kupčija avstrijske vlade s francoske družbo zavolj cesarskih železnic razderla, le za pomislek dovoljeni čas še ni iztekel. V vsem skup bo pariška družba naši vladi za najemšino železnic in nekterih rudnikov na Českem in v Banatu plačala 200 mil. frankov gotovega dnarja. — Iz Varšave se po telegrafu naznanja, da je zedinjena armada obsedne dela okoli Sevastopolja ustavila in da je bombardiranje 18. t. m. skor popolnoma potihnilo. — Iz Carigrada se piše, da dan za dnevom grejo nove trume francoske armade v Krim, ktera bode v 3 do 4 tednih za več ko 40.000 pomnožena. Turška vlada je naročila 10.000 šotorov, angleška pa 1000 lesenih hiš za vojake v Krimu; vsaka hišica mora za 20 vojakov prostora imeti; tesarji na Angleškem morajo noč in dan delati, da hitro dodelajo vse. Iz tega se vidi, da bojo armade čez zimo ostale v Krimu. — Silni vihar na črnem morji je 14. t. m. vergel 25 prevoznih ladij na obrežje in več družih bark je poškodovanih. — Zdaj še le za gotovo zvémo: kako strašna je bila vojska 5. t. m. pred Sevastopoljem, in čeravno je zmagala zedinjena armada. je vendar silno škodo terpela; mertvih in ranjenih Angležev in Francozov se šteje na 3800, Menšikov sam šteje svoje mertve in ranjenih na 8760, ktere je angleški vojskovodja Raglan povikšal na 15.000. Sultan je poveljnika turške armade Suleima-paša, ki namesto vojskovati se, jo je iz bitve potegnili, za prostáka degradiral in na 7 let v ječo obsodil. Napoleon je imel 18. t. m. iz Carigrada nazaj v Krim iti; sultan sam ga je obiskal v njegovem stanišu; Turki stare korénine so vsi osupnjeni, da se, kar se ni še nikdar zgodilo, sultan tako ponižuje in v hišo „giaura“ gré. — „Fremdenbl.“ naznanja, da je Omer-pašu došel ukaz, ne proti Besarabii marširati, ampak berž 20.000 Turkov po barkah v Balaklavo (v Krim) poslati. — Palmerston je pri cesarju Napoleonu v St. Cloudu; veliko se govori o tem poslanstvu, pravega pa še nihče ne vé; tudi poljski knez Čartorski je bil k cesarju poklican, kar mnogim za znamnje velja, da poljska dežela še utegne predmet velike pravde biti. — Naj novejša novica je, da sta se avstrijska in prúska vlada zedinile v zadevah sedanje vojske. Kako pa se glasi novi dodatek k poprejšni zvezi od 20. aprila, še ni znano. Cena srebra je padla po ti novici na 24 nazaj.